

# Opeens is lezen weer leuk

**Veel leerlingen schieten tekort op het gebied van begrijpend lezen en hun docenten hebben het gevoel dat de reguliere methodes niet volstaan om leerlingen op het beoogde niveau te krijgen. Het programma Nieuwsbegrip is ontworpen om de spiraal te doorbreken.**

De opzet van het programma *Nieuwsbegrip* is simpel. Scholen met een abonnement kunnen wekelijks een les downloaden. In elke les staat een aansprekende tekst centraal over een actueel thema. Bij de tekst maken de leerlingen opdrachten.

Tessa van Schie van het Comenius College in Amsterdam is van mening dat deze combinatie van actualiteit en begrijpend lezen goed werkt. "De teksten spreken de leerlingen aan en ze leren ook nog iets over de wereld." Ook Sjannie van Gils van het Stedelijk College in Eindhoven merkt dat de leerlingen actuele onderwerpen sowieso altijd wel leuk vinden. "Ze vinden de onderwerpen in de methode Nederlands toch vaak een beetje suf... Bijkomend voordeel: de leerlingen hebben vaak via andere kanalen, bijvoorbeeld de tv, al iets gehoord over het onderwerp. Ze beschikken dus over enige voorkennis en begrijpen de tekst daardoor beter." Voor de leerlingen die nog niets weten over het onderwerp is zo'n actuele tekst trouwens ook leuk. Nu ze er iets over gelezen hebben, voelen ze zich wat vrijer om er – in een andere context – over mee te praten. Van Gils: "Want ja, dan weten ook zij er opeens iets vanaf."

## Vier niveaus

Bij de actuele tekst die de school wekelijks downloadt, horen opdrachten. Deze zijn beschikbaar op vier niveaus. Het eenvoudigste niveau (AA) is vooral bedoeld voor basisschoolleerlingen in groep 4. Het moeilijkste niveau (C) is gericht op het tweede leerjaar van het vmbo en het eerste leerjaar van havo/vwo. Toch kunnen docenten zelf bepalen welk niveau zij geschikt vinden.

Sjannie van Gils geeft les aan nieuwkomers van wie de verwachting is dat ze naar vmbo-b uitstromen. "Voor deze taalzwakke leerlingen vind ik de niveau A-opdrachten het meest geschikt. Ik heb echter ook een collega die *Nieuwsbegrip* in het reguliere vmbo gebruikt en zij kiest vanzelfsprekend voor een hoger niveau. Dat kan allemaal. Als je een abonnement hebt, heb je alle niveaus tot je beschikking."

## Vijf leesstrategieën

De opdrachten zijn elke week vergelijkbaar van opzet. Zo krijgen de leerlingen bijvoorbeeld altijd een opdracht om een sleutelschema in te vullen, waardoor ze de inhoud van de tekst beter doorgronden. Ook oefenen ze met onbekende woorden uit de tekst.

Elke week komt één specifieke leesstrategie aan bod, waaraan de leerlingen werken. Bijvoorbeeld 'ophelderden van onduidelijkheden' of 'voorspellen'. Bij elkaar zijn er vijf leesstrategieën; gedurende het schooljaar komt elke strategie een aantal keren voorbij.

De ontwikkelaars van *Nieuwsbegrip* verwerken ook de uitgangspunten van meervoudige intelligentie: wekelijks is er een opdracht die een beroep doet op een specifiek intelligentiegebied, bijvoorbeeld ruimtelijke, visuele of muzikale intelligentie.

## Op de redactie van Nieuwsbegrip

Scholen die een abonnement hebben op *Nieuwsbegrip* kunnen wekelijks een nieuwe, actuele tekst downloaden. De redactie van *Nieuwsbegrip* draait dan ook elke maandag op volle toeren. Ontwikkelaar Marianne Molendijk vertelt hoe het eraan toegaat.

"De redacteuren van *Nieuwsbegrip* denken natuurlijk zelf voortdurend na over geschikte onderwerpen, maar scholen kunnen ook zelf ideeën aandragen. Maandagochtend bekijken we dan ook altijd nieuwsgierig onze mailbox. Welke suggesties hebben scholen of de leerlingen deze week gedaan? Vandaag valt het niet tegen: ruim dertig onderwerpen. Een aantal is niet echt bruikbaar – bijvoorbeeld omdat ze niet zo actueel zijn of erg regionaal gebonden zijn – maar er is in ieder geval keuze genoeg.

We kiezen altijd een onderwerp dat aansluit bij de belevingswereld van de gebruikers. En omdat het programma wordt gebruikt door leerlingen van de basisschool (vanaf groep 4) én het voortgezet onderwijs is dat niet zo eenvoudig. We streven altijd naar een evenwichtige mix, dus bijvoorbeeld afwisselend goed en slecht nieuws, landelijke en internationale onderwerpen.

Deze week kiezen we uiteindelijk het onderwerp 'stop de kinderarbeid'. Zodra dit besluit is gevallen, gaan we op zoek naar geschikte teksten, bijvoorbeeld op internet, in de Kidsweek en de dagbladen. Als we alle teksten hebben geschreven, gaan we aan de slag met de opdrachten. We werken met vaste formats en hebben inmiddels heel veel referentiemateriaal, dus het kost niet meer zoveel moeite als in het begin. Ook deze week proberen we er weer iets leuks van te maken, met uitdagende en aantrekkelijke opdrachten. Zeker bij de opdrachten die te maken hebben met de acht verschillende intelligentiegebieden kun je lekker creatief zijn! Want ja, als je leerlingen elke week hetzelfde kunstje laat doen, is de lol er natuurlijk snel van af. En dat is nou precies wat we willen voorkomen!



Tekst Karin van Breugel

## Interactie

Sjannie van Gils en haar Eindhovense collega's werken wekelijks met *Nieuwsbegrip* op een vast uur. Leerlingen kunnen in principe zelfstandig aan de slag met de teksten en opdrachten. Sjannie van Gils kiest er voor haar nieuwkomersgroep bewust voor om hen in kleine groepjes te laten werken. "Dat stimuleert de interactie en zeker voor deze taalzwakke leerlingen is dat enorm waardevol. Bij hen draait het echt om taal, taal en nog eens taal. Hoe meer ze praten, hoe beter het is!"

Tessa van Schie van het Amsterdamse Comenius College: "Woensdag is *Nieuwsbegrip*dag. We lezen de tekst eerst klassikaal door middel van voorleesbeurten. Daarna zoeken de leerlingen de betekenis op van de moeilijke woorden, of ze voorspellen wat het woord zou kunnen betekenen. Sommige leerlingen moeten wel dertig woorden opzoeken. De week erna komen de moeilijke woorden terug in een schriftelijke overhoring. Zo leren ze wel honderdtwintig nieuwe woorden per maand!"

Vinden leerlingen dat niet frustrerend, zoveel moeilijke woorden? "Integendeel," zegt Van Schie. "De grote hoeveelheid moeilijke woorden en uitdrukkingen vormen juist een uitdaging voor hen."

## Goede resultaten

Standaard in *Nieuwsbegrip* is het lezen met behulp van een stappenplan, een schema dat volgens Van Schie leerlingen helpt bij het doorgronden van de tekst. "Sterk vind ik de opdrachten die bij de teksten horen. Spellen, herhalen, samenvatten en woorden opzoeken wisselen elkaar wekelijks af. De opdrachten bieden naast een goede lesinvulling ook stof voor huiswerk. Alles bij elkaar vind ik *Nieuwsbegrip* een ideale methode voor begrijpend lezen en woordenschat. De resultaten mogen er zijn."

### Informatie:

Marianne Molendijk, m.molendijk@cedgroep.nl, (010) 407 16 10 of 06 12 45 06 52.  
Een maand gratis uitproberen? Kijk op [www.nieuwsbegrip.nl](http://www.nieuwsbegrip.nl).

## Nieuwsbegrip

- *Nieuwsbegrip* kan worden ingezet naast de reguliere methode voor Nederlands; leerlingen besteden wekelijks méér tijd aan begrijpend lezen en woordenschatontwikkeling.
- Geschikt voor vmbo (leerjaren 1 en 2) en havo/vwo (leerjaar 1).
- Actualiteit in de klas: elke week via internet een nieuwe tekst over een actueel thema.
- Wekelijks staat één leesstrategie centraal (voorspellen, ophelderende van onduidelijkheden, samenvatten, vragen stellen, relaties/verwijswoorden).
- *Nieuwsbegrip* houdt rekening met meervoudige intelligentie; het programma zet acht intelligenties in bij het verwerken van informatie en het oefenen met woorden uit de tekst.
- Op de site staan – bij wijze van pilot - sinds kort ook filmpjes, die passen bij de wekelijkse teksten van *Nieuwsbegrip*.
- Bij *Nieuwsbegrip* zijn begin- en eindtoetsen beschikbaar.
- Instappen is gedurende het hele schooljaar mogelijk.
- Speciaal internetforum, waar gebruikers ervaringen en ideeën uitwisselen.
- Gratis servicedesk, voor hulp en advies.
- Kosten licentie: € 300 per jaar.

